

vati, Turek ne čaka. Nujmo, spojimo in odločimo se v imenu svete vere, v imenu drage domovine: vstavimo se popolnoma turški oblasti, na naših gorah ne smé Turek nič več nič imeti.“ (Dal. prih.)

Národne stvari.

Slava poštenemu Nemcu!

Res dobro dé človeku, ako med toliko psovanjem, ki ga po časnikih, kazinah in gostivnicah in družih cirkelnih trpeti more pravično zahtevanje narodov slovanskih, bere tako poštene in tehtne besede, kakor jih je na 696. strani prinesel 22. list dunajske „Reforme“. Tako-le se glasijo v izvirni besedi:

„Der Beschluss des Prager Landtages, dass die czechische Sprache an den Mittelschulen obligater Lehrgegenstand sein soll, hat wieder jenen Publizisten Stoff gegeben, welche ein Heldenthum zu üben wännen, wenn sie jede Bestrebung der nichtdeutschen Nationalitäten Oesterreichs in gemeiner und perfider Weise verhöhnen. Wir finden nicht Worte, um dieses unwürdige und schädliche Treiben einer Literatenclique zu verdammen, welche eine Begeisterung für das Deutschthum affektirt, ohne von dem echten Bewusstsein der deutschen Bildung durchdrungen zu sein. Es gehört aber zum Wesen und zum Beruf der deutschen Bildung, den geistigen Bestrebungen aller anderen Nationalitäten hold zu sein, und es liegt im Würdebewusstsein der deutschen Bildung, sich nicht vor jedem fremden Aufstreben kindisch und feig zu fürchten. Die deutsche Bildung wird wahrlich nichts verlieren, wenn neben ihr die slawische zur höchst möglichen Blüthe gelangt, wohl aber wird sie beschimpft dadurch, wenn angeblich in ihrem Namen die heiligsten Anliegen der andern Völker Oesterreichs verspottet werden. Und diese würdelosen Nationalitätsspötter geberden sich als „privilegirte österreichische Patrioten“, und werden wohl auch von diesem oder jenem kurzsichtigen und engherzigen Staatsmanne als solche anerkannt und gehätschelt, während doch selbstverständlich den Interessen Oesterreichs durch nichts so sehr geschadet wird, als durch dieses rastlose Schüren des Nationalhasses.“

Da te zlate besede razume vsak naših bravev, prestavimo jih v naš jezik, da vidijo, kakošen strašen razloček je med poštenim Nemcem in med brezvestnim nemškutarjem, in da, kakor je uni vse naše hvale in ljubezni vredni, je ta po pravici gnjusoba vsem. Tako-le se glasi gori navedeni nemški sestavek:

„Sklep pražkega deželnega zbora, da česki (slovanski) jezik ima v vseh srednjih šolah biti predpisan nauk, je zopet na konja posadil vse tiste časnikarje, ki mislijo, da dopernašajo Bog vé kakošne junaške dela, ako vsako prizadevanje nenemških narodov surovo in brezvestno zasramujejo. Manjka nam besedi, da bi prekleli to nevredno in škodljivo počenjanje tiste drhali, ktera se dela navdušeno za nemštvo, pa še iskrice prave nemške omike v sebi nima. Bistvo in poklic nemške omike je to, da je prijazna duševnim prizadevam vseh družih narodov, in prav v tem se kaže zavest velike vrednosti nemške omike, da je ni strah, kakor otroka ali babo, ako se kak drug narod spravlja na kviško. Bogme! da nemška omika ne bode celó nič na zgubi, ako poleg nje se tudi slovanska razcveta kar največ more; — gotovo pa je nemški omiki na sramoto, ako se pod pretvezo njenega imena zametujejo svetinje družih narodov avstrijskih. In ti nesramni psovci družih narodov se vedéjo še kot „privilegirani avstrijski domoljubi“, in marsikter kratkoviden in malodušen državnik jih priznava za take in po naročji

nosi, čeravno je jasno samo po sebi, da blagru Avstrije nič ne škoduje bolj, kakor to neprenehano podpihovanje narodnega sovraštva.“

Deželni zbori.

Deželni zbor v Ljubljani.

V 20. seji (14. aprila) je prišlo na vrsto poročilo, kako bi se užitek dobival od tistega zaloga, kar ga ostane denarnici zemljišne odveze in kako naj se ravná s takimi obligacijami zemljiške odveze, ki so bile po borzni ceni izkupljene. Poročevalec dr. Zupan je rekel, da finančni odsek svetuje, naj bi se to storilo s tem, a) da bi se po borzni ceni kupovale najprvo obligacije kranjske, in kadar bi se te več ne mogle s pridom kupovati, naj bi se kupovale obligacije družih nemško-slovanskih dežel; b) izplačane obligacije kranjske zemljišne odveze naj bi se mu za zdaj ne uničile, ampak hranile kakor istina (kapital); c) obligacije, ktere so se do zdaj izplačale, naj sicer ostanejo uničene in iz kreditnih bukev izbrisane, toda od 1865. leta naj se zopet denó med tiste, ki imajo pri srečkanji (losanji) hoditi na vrsto; č) s zneski, kolikor jih po srečkanji pride na take obligacije, naj se tako ravná, kakor se ima ravnati z drugimi založnimi prebitki (ostanki); d) deželnemu odboru naj se naroči, da vse to dovrši. — Vladni zastopnik dr. Schöppl je govoril zoper drugi nasvet, in svetoval: „obligacije kranjske zemljiške osvoboditve, kolikor se jih izplača, naj bi se uničile, pa vendar naj bi se vdeleževale srečkanja, ki pride vsacega pol leta na vrsto.“ Njegov nasvet je najprvo podpiral poslanec baron Apfaltern, ker, kakor je potlej sam povedal, nasveta ni prav razumel; zoper nasvet vladnega zastopnika so govorili poslanci pl. dr. Wurzbach, Krommer in dr. Zupan, in posebno so odbijali njegovo trditev, da bi se namreč od shranjenih obligacij moral plačevati pridobitni davek (einkommensteuer). Potem je baron Apfaltern s pl. dr. Wurzbachom le toliko prenaresil odsekov nasveta, da bi bil razumljivejši in sicer tako-le: „obligacije, ktere se imajo prihodnjič izplačati, naj se za zdaj ne uničijo, ampak ž njimi naj se ravná, kakor z denarnično lastnino.“ Poročevalec dr. Zupan se temu popravku ni upiral, ker so le besede drugačne, a stvar je ostala, kakor je bila. Zbornica ga je potrdila, kakor tudi vse druge nasvete finančnega odseka. — Na to je prišel v sejo cesarski namestnik Nj. ekselencija baron Schloissnigg, in odgovoril vprašanju, ktero je bil 18. dan marca podal v svojem in v imenu mnogo družih poslancev g. grof Anton Auersperg. Cesarski namestnik je najprvo po hitropisnih poročilih dokazoval, da je vladni zastopnik vselej odsvetoval tiste paragrafe, zarad katerih sklepi deželnega zbora niso dobili najvišje potrditve, in sicer zato ne, ker v jako važnih rečéh zbornica vladnega zastopnika ni hotela poslušati, in rekel je, da torej ne misli nič storiti, da bi se te reči predrugačile, pa da zbornica tudi ni prav razumela, kaj so cesarskega namestnika dolžnosti do ministerstva in kaj do deželnega zbora, a cesarskemu namestništvu da so te dolžnosti popolnoma jasne. — Potem pride na vrsto poročilo o nekterih naredbah v mestni bólnici. Deželni odbor je po poročevalcu dr. Zupanu svetoval, naj slavna zbornica sklene, da se potrdijo te-le naredbe: 1) stranske stopnice za 1033 gold. 80 kr. stroškov; 2) še en vodnjak za 803 gld. 13 kr. stroškov; 3) pečnica (brennkammer) za 250 gold. stroškov; 4) sušilnica za 480 gld. stroškov; 5) kopališče za 600 gld. stroškov, in sicer da se mora vse to pripraviti po narujenem črteži in prevdarku, deželni odbor pa naj zbor-